

# USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Baierla a soudkyň JUDr. Ivy Horákové a JUDr. Jitky Malé ve věci

žalobce: MAITREA a. s., IČO 49240617, Týnská ulička 1064/6, Praha 1, zastoupený JUDr. Mgr. [jméno] [příjmení], advokátem v Praze 1, Rytířská 403/16

proti

žalovaným: 1. ART DESIGN FUTURE a. s., IČO 27090213, Malešická 1936/39, Praha 3  
2. JUDr. [jméno] [příjmení], [datum narození], [ulice a číslo], Praha 4, oba zastoupeni JUDr. [jméno] [příjmení], advokátem v Praze 1, Opatovická 1659/4

o 110 000 000 Kč s příslušenstvím a odměnou, o odvolání žalovaných proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2019 č. j. 16 Cm 182/2017-189

## takto:

Napadené usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

## Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením nepřiznal soud prvního stupně žalovaným osvobození od soudních poplatků z odvolání proti rozsudku stejného soudu ze dne 5. 2. 2019, č. j. 16 Cm 182/2017-77, který v této věci činí 2 703 667 Kč, a to u každého ze žalovaných.

2. Ohledně prvního žalovaného vyšel z toho, že ten nevlastní nemovitosti ani motorová vozidla. Na účtech u Komerční banky a.s. má jen nevýznamné zůstatky. V rozvaze za rok 2017 vykazuje vlastní kapitál ve výši 16 817 000 Kč a v rozvaze za rok ve výši 16 645 000 Kč. Zejména s ohledem na výši vlastního kapitálu dospěl soud prvního stupně, že je v možnostech tohoto žalovaného soudní poplatek zaplatit.

3. Co se týká druhé žalovaného, soud zjistil, že na účtech žalovaného jsou jen minimální obraty a zůstatky. Pouze na účtu č. [bankovní účet] zjistil soud za období leden a ž červen 2019 transakce ve výši asi 2 293 000 Kč. V rozvahách za roky 2016, 2017 a 2018 druhý žalovaný vykazuje značný krátkodobý finanční majetek, který jen v roce 2018 činil 11 915 000 Kč. Zjistil také spoluvlastnictví nemovitostí, rodinného domu a pozemků. Z toho dovodil, že je v možnostech žalovaného 2. předmětný soudní poplatek uhradit. Při tom nemovitý majetek nemusí být nutně prodáván, ale je možné si proti jeho zástavě peníze vypůjčit.

## Poučení:

4. Proti tomuto usnesení se včas odvolali žalovaní společným odvoláním a navrhli jeho změnu tak, že jim bude osvobození přiznáno v plném rozsahu. Uvedli, že poskytli soudu úplné podklady, když ani z napadeného usnesení nevyplývá opak. Nelze ani dovodit, že by návrh na přiznání poplatkové úlevy představoval zneužití tohoto institutu. Vytýkají soudu, že nedostatečně přihlédl k tomu, že důvodem vzniku sporu je zneužití důvěry žalovaných žalobcem. Nevzal také v úvahu, zda žalovaní disponují dostatkem disponibilních peněžních prostředků k úhradě příslušného soudního poplatku. Při tom v případě žalovaného 1. nijak nenaznačil, jak by mohl soudní poplatek uhradit z vlastního kapitálu. Navíc okolnost, že je vůči žalovanému 1. vedeno řízení o tak vysokou částku vylučuje, že by v některé bance dostal úvěr. Druhý žalovaný jen těžko může

bez souhlasu spoluvlastníka zastavit nemovitosti, které spoluvlastní. Soudem zjištěné příjmy ve výši 2 293 000 Kč byly z větší části použity na provoz advokátní kanceláře, která představuje jediný zdroj jeho obživy.

5. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které mu předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), aniž k projednání nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.).

6. Odvolací soud vyšel předně z okolností, které považoval za osvědčené soud již prvního stupně.

7. Dále zjistil z rozvahy žalovaného 1. ke dni 31. 12. 2018, že jeho aktiva činila 71 931 000 Kč. Ta jsou tvořena z převážné části pohledávkami celkem ve výši 71 875 000 Kč, z toho 69 000 000 Kč dlouhodobými a 2 875 000 Kč krátkodobými. O povaze těchto pohledávek není známo nic bližšího.

8. Druhý žalovaný v rozvaze ke dni 31. 12. 2018 vykázal aktiva ve výši 62 222 000 Kč. Jejich rozhodujícími částmi jsou dlouhodobé pohledávky ve výši 48 565 000 Kč, krátkodobé pohledávky ve výši 1 632 000 Kč a krátkodobý finanční majetek ve výši 11 915 000 Kč. Ve výkaze zisku a ztráty ke stejnému datu vykazuje příjmy 2 574 000 Kč při čistém obratu 2 577 000 Kč. Za předcházející roky 2016 a 2017 lze dohledat obdobné údaje.

9. Ustanovení § 138 o. s. ř. dává soudu oprávnění poskytnout účastníku řízení částečnou úlevu na soudním poplatku, jestliže nejde o zjevně bezúspěšné bránění práva a odůvodňují-li to poměry účastníka. Předmětné ustanovení neuvádí, co se těmito poměry má rozumět, ale nepochybně sem patří žalovaným uplatňované okolnosti povahy majetkové a příjmové. Zcela lze od soudních poplatků osvobodit pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody.

10. Je ovšem nutno vzít také v úvahu, že význam tohoto ustanovení spočívá v tom, aby pro tyto a podobné okolnosti nebyl účastník vyloučen z výkonu svých ústavních práv chránit svá práva před soudem. Zejména má toto ustanovení vyloučit, aby výkon těchto práv byl podroben faktickému majetkovému cenzu, který je psanému právu nejen neznámý, ale byl i v rozporu s uvedenými ústavními právy. Nelze ovšem odhlédnout ani od skutečnosti, že poplatková povinnost je dána zákonem a není ani nejmenším závislá na jakýchkoliv poměrech kteréhokoliv z možných účastníků řízení. Potom, má-li soud povolit osvobození od soudního poplatku, musí být zcela bezpečně osvědčeno, že účastník splňuje tyto předpoklady.

11. Z obsahu spisu je zřejmé, že obrana žalovaných, jak je uplatněna již v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu a jak je také obsahem odvolání proti rozsudku, kterým byl tento rozkaz ponechán v platnosti, není zjevně nesmyslná a nemožná, jakkoliv nepatří k těm nejpřesvědčivějším. Není samozřejmě možné v tomto okamžiku uzavřít, zda žalovaný skutečně v odvolacím řízení uspěje. Je to možné, ale je také možné, že tomu tak nebude. Nicméně pro potřeby rozhodování o poplatkové moderaci lze považovat tento první předpoklad za splněný.

12. V této souvislosti nelze pominout, že pro rozhodnutí o návrhu na přiznání poplatkové úlevy nejsou rozhodné poměry daného řízení, co se věci samé týká, respektive pouze z výše posouzeného hlediska, zda nejde o zjevně bezúspěšné uplatnění nebo bránění práva.

13. Co se týká poměrů účastníka, je nutno ohledně žalovaného 1. konstatovat, že disponuje značnými aktivy, vůči nimž je předmětný soudní poplatek, který obecně nahlíženo patří v soudní praxi k těm nejvyšším, zcela nicotným. Poukaz soudu prvního stupně na vlastní kapitál jistě není zcela nepřipadný, přece však je nutno vzít v úvahu, že jde o veličinu agregovanou, ze které je obtížné zjistit, nakolik může nebo nemůže být zdrojem prostředků pro úhradu daného soudního poplatku. Jinak je tomu ovšem s aktivy a jejich skladbou. Pohledávky prvního žalovaného představují významnou hodnotu a i jen jejich částečný odprodej může být dostatečným zdrojem prostředků pro úhradu daného soudního poplatku. To vše při vědomí, že i velmi kvalitní pohledávky lze prodat za nominální hodnotu jen za výjimečných okolností a že s přihlédnutím k dobytnosti pohledávek může být uplatněn větší diskont a tedy pak rovněž výnos z prodeje

klesne pod v rozvaze vykazovanou hodnotou. Ani tak ovšem z ničeho nelze dovodit, že by tato aktiva nemohla dostačovat. Zcela je nutno odmítnout představu, že rozhodující pro posuzování podmínek pro přiznání osvobození od konkrétního soudního poplatku mohou být výlučně peněžní prostředky poplatného účastníka řízení a že jiný jeho majetek není významný. To by vedlo k absurdnímu závěru, který zjevně hrozí i zde, že postačuje mít i mimořádně rozsáhlý majetek v jiných aktivech, než jsou hotové peníze anebo peníze na účtech, aby se účastník řízení vyhnul poplatkové povinnosti. Proto zjištěná aktiva prvního žalovaného nelze pominout. Potom ovšem nelze dospět k závěru, že tento žalovaný splňuje druhou ze shora uvedených podmínek pro přiznání poplatkové úlevy.

14. V případě druhého žalovaného ze shora uvedených zjištění vyplynulo, že jeho příjmy v podstatě odpovídají předmětnému soudnímu poplatku. To znamená, že jen při této výši soudního poplatku by bylo třeba celoroční příjem věnovat jen k jeho úhradě, což je zjevně nerealistický požadavek. Se žalovaným lze souhlasit také v tom směru, že jeho spoluvlastnický podíl na nemovitostech příliš významný v této souvislosti není. Není sice zcela pravdou, že by nemohl svůj podíl sám zastavit. Je oproti tomu ovšem pravdou, že jakkoliv se jedná o atraktivní nemovitost, pak proti zástavě jen spoluvlastnického podílu by výnos byl významně limitován. Co však nelze přehlédnout, a soud prvního stupně na to případně rovněž poukázal, jsou jiná aktiva druhého žalovaného, která také, stejně jako u právního žalovaného násobně převyšují danou poplatkovou povinnost. Oproti prvnímu žalovanému obsahují ještě mnohem likvidnější část, než jsou jen pohledávky, a to v podobě krátkodobého finančního majetku. Potom ani v případě žalovaného 2. nelze dospět k závěru, že splňuje druhý ze shora uvedených předpokladů pro přiznání osvobození od daného soudního poplatku, a to ani zčásti.

15. Napadené usnesení soudu prvního stupně je tedy věcně správné, a proto bylo odvolacím soudem podle § 219 o. s. ř. potvrzeno.

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 20. března 2020

JUDr. Petr Baierl  
předseda senátu